

СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ І ЗАСОБІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ФОНЕТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДГОТОВЛЕНОГО І СПОНТАННОГО МОВЛЕННЯ

СТЕРІОПОЛО О. І.

Київський національний лінгвістичний університет

У статті розглянуто методику планування й проведення експериментально-фонетичного аналізу підготовленого і спонтанного усного мовлення, що сприятиме використанню аргументованих підходів до збору матеріалу та його опису з різних аспектів і різними засобами. Проілюстровано широкі можливості аргументованих підходів до фонетичного дослідження, що дасть можливість грамотно спланувати всі етапи проведення конкретного аналізу, дозволить уникнути умовляючих тверджень і слугуватиме об'єктивним критерієм оцінки достовірності отриманих результатів.

Ключові слова: експериментально-фонетичний аналіз, підготовлене усне мовлення, спонтанне усне мовлення, методика планування фонетичного дослідження.

The article deals with the methodology of planning and realization the experimental and phonetic analysis of prepared and spontaneous oral speech, which will facilitate the usage of substantiated approaches to collecting the material and describing it from different viewpoints and by various means. It illustrates a wide potential of valid approaches to phonetic investigations, as well as equips researchers with the knowledge of how to correctly plan all the stages of a specific analysis, which will ultimately help them to avoid speculative assertions; it offers an objective criterion of assessing the validity of the obtained results.

Key words: experimental and phonetic analyses, prepared oral speech, spontaneous oral speech, methodology of phonetic investigation planning.

Багаторічна співпраця у спеціалізованих вчених радах, численне опонування кандидатських і докторських дисертацій, постійне рецензування наукових творів спонукали мене написати статтю, яка, можливо, стане у нагоді для молодих науковців, аспірантів і здобувачів, які, починаючи будь-яке наукове дослідження повинні знати, з чого починати свої спостереження, як збирати матеріал, як організувати експеримент, які методи використовувати і як ними грамотно послуговуватися, щоб дійти об'єктивно обґрунтованих висновків, що і становить актуальність появи цього науково-практичного твору.

Перш ніж зупинитися на докладному описові можливостей використання певних методик у будь-якому дослідженні, хотілося б підкреслити різницю понять методологія і методика. **Методологія** – це сукупність дослідницьких прийомів, система принципів і засобів організації наукового спостереження, а **метод** – це спосіб пізнання, необхідний для проведення ефективного лінгвістичного дослідження. **Прийом** – це дослідницький інструмент, що розвивається в рамках певної методології [5, с. 9]. У той час, як методологія вказує на те, **що** треба вивчати, прийом спрямовує на те, **як** це треба зробити. Для чого ж потрібне володіння методами дослідження? Використання методів дає змогу аргументованого підходу до збору матеріалу та його аналізу з різних аспектів і різними засобами; надає умови для вибору методики, що найкраще підходить для конкретного дослідження; дає можливість планування етапів дослідження; дозволяє відійти від вигаданих висновків, виступаючи критерієм оцінки достовірності і правдивості отриманих результатів; попереджає про можливі помилки; дозволяє компетентно оцінювати досягнення інших учених. Дослідницькі методики спираються на такі критерії науковості: об'єктивність, достовірність, надійність висновків, верифікація, системність або когерентність (узгодженість нового знання з результатами, що визнаються істинними), відтворення (можливість екстраполяції отриманих результатів на інші дослідження).